Joi, 21 ianuarie 2021

P9_TA(2021)0018

Arestarea lui Alexei Navalnîi

Rezoluția Parlamentului European din 21 ianuarie 2021 referitoare la arestarea lui Alexei Navalnîi (2021/2513(RSP))

(2021/C 456/12)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Rusia, în special cea din 17 septembrie 2020 referitoare la situația din Rusia: otrăvirea lui Alexei Navalnîi ([1]),

— având în vedere Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO) și Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice,

— având în vedere Declarația ONU privind apărătorii drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 9 decembrie 1998,

— având în vedere Convenția privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora (Convenția privind armele chimice),

— având în vedere Constituția Federației Ruse, în special capitolul 2, mai exact articolul 29, care protejează libertatea de exprimare, precum și obligațiile internaționale în domeniul drepturilor omului pe care Rusia s-a angajat să le respecte ca membră a Consiliului Europei, a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) și a ONU,

— având în vedere declarațiile Președintelui Consiliului European și Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR) din 17 ianuarie 2021 și ale Președintei Comisiei Europene din 18 ianuarie 2021, după arestarea lui Alexei Navalnîi,

— având în vedere declarațiile liderilor statelor membre ale UE referitoare la arestarea lui Alexei Navalnîi după sosirea la Moscova,

— având în vedere concluziile Consiliului European din 1 octombrie 2020,

— având în vedere rezultatele Consiliului Afaceri Externe din 12 octombrie 2020 și acordul politic la care s-a ajuns pentru a impune măsuri restrictive împotriva celor implicați în tentativa de asasinare a lui Alexei Navalnîi,

— având în vedere hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) în cauzele Navalnîi/Rusia din 17 octombrie 2017, Navalnîi/Rusia din 15 noiembrie 2018 și Navalnîi/Rusia (nr. 2) din 9 aprilie 2019,

— având în vedere regimul mondial de sancțiuni al UE în materie de drepturi ale omului, cunoscut și ca Legea Magnițki la nivel european, adoptat de Consiliu la 7 decembrie 2020,

— având în vedere articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât Alexei Navalnîi, politician rus de prim rang, avocat și activist anticorupție, a dezvăluit numeroase cazuri de corupție în care sunt implicate firme și politicieni ruși, a condus mai multe proteste publice în toată Rusia și a devenit unul dintre puținii lideri de succes ai opoziției ruse;

B. întrucât Alexei Navalnîi este unul dintre cei mai importanți opozanți ai autorităților ruse și ai președintelui Putin și, prin hotărârea și curajul, reprezintă „o rază de speranță” pentru toți aceia din Rusia care consideră că libertatea, democrația, pluralismul politic și responsabilitatea sunt posibile în țara lor;

([1]) Texte adoptate, P9_TA(2020)0232.

Joi, 21 ianuarie 2021

C. întrucât, la 17 ianuarie 2021, Alexei Navalnîi a fost arestat în Aeroportul Internațional Sheremetyevo din Moscova, la întoarcerea sa în Rusia din Germania, unde a primit îngrijiri medicale după otrăvirea sa în Rusia, și a fost împiedicat să își vadă avocații;

D. întrucât, la 18 ianuarie 2021, Alexei Navalnîi a fost condamnat la 30 de zile de închisoare, în așteptarea procesului, în cadrul unei proceduri de audiere fără precedent și organizate în grabă, care a avut loc la o secție de poliție, în absența avocatului său;

E. întrucât au fost arestate aproximativ 70 de persoane, inclusiv jurnaliști și susținători ai lui Alexei Navalnîi, care îl așteptau pe acesta să se întoarcă;

F. întrucât Alexei Navalnîi a fost transportat în Germania, cu acordul autorităților ruse, pentru a primi îngrijiri medicale după ce a fost otrăvit la 20 august 2020; întrucât un proiect comun al unei rețele de jurnaliști de investigație, la care a participat echipa de investigații Bellingcat, a reușit să identifice mai mulți dintre autorii implicați în otrăvire, toți fiind agenți ai serviciilor secrete ale Federației Ruse;

G. întrucât spitalul Charité din Berlin a ajuns la concluzia că Alexei Navalnîi a fost otrăvit cu un agent neurotoxic din grupul Noviciok, o clasă de agenți neurotoxici de uz militar dezvoltată de Uniunea Sovietică și Federația Rusă care sunt disponibili doar pentru structurile militare și serviciile secrete din Rusia; întrucât natura otrăvirii a fost confirmată de mai multe laboratoare din Germania, Franța și Suedia, precum și de Organizația pentru Interzicerea Armelor Chimice (OIAC);

H. întrucât, în temeiul Convenției privind armele chimice, orice otrăvire a unei persoane prin utilizarea unui agent neurotoxic este considerată o utilizare a armelor chimice și întrucât utilizarea armelor chimice de către oricine în orice circumstanțe constituie o încălcare gravă a dreptului internațional și a standardelor internaționale privind drepturile omului;

I. întrucât UE, împreună cu partenerii internaționali, a solicitat autorităților ruse să investigheze temeinic tentativa de asasinare a lui Alexei Navalnîi utilizând un agent neurochimic interzis, să coopereze pe deplin cu OIAC pentru a asigura o anchetă internațională imparțială și să-i aducă pe cei responsabili în fața justiției; întrucât, până în prezent, autoritățile ruse nu au desfășurat nicio anchetă amănunțită și imparțială, iar Rusia a respins explicit toate cererile de a efectua o anchetă;

J. întrucât, la 15 octombrie 2020, pentru că Rusia nu a desfășurat nicio anchetă și nu a cooperat cu OIAC, UE a impus sancțiuni împotriva a șase cetățeni ruși și a unei entități implicate în această crimă;

K. întrucât faptul că tentativa de asasinare a lui Alexei Navalnîi a avut loc în perioada premergătoare alegerilor locale și regionale din Rusia din septembrie 2020 trezește o îngrijorare deosebită în ceea ce privește situația democrației, a libertăților fundamentale și a drepturilor omului în această țară;

L. întrucât Serviciul Federal al Penitenciarelor din Rusia a anunțat că Alexei Navalnîi a fost arestat în așteptarea unei audieri în instanță pentru încălcarea termenilor unei condamnări anterioare cu suspendare, în așa-numita cauză Yves Rocher, dar, de fapt, el se afla în convalescență după tentativa de asasinat orchestrată de autoritățile ruse;

M. întrucât, într-o hotărâre din 17 octombrie 2017, CEDO a hotărât că Alexei Navalnîi și fratele său, Oleg, au fost condamnați pe nedrept pentru infracțiuni financiare în așa-numita cauză Yves Rocher din 2014 și că instanțele din Rusia au pronunțat hotărâri „arbitrare și vădit nerezonabile” în această cauză, și a obligat Federația Rusă să plătească celor doi frați peste 80 000 EUR cu titlu de despăgubiri și cheltuieli de judecată;

N. întrucât Alexei Navalnîi a fost atacat, plasat în detenție, arestat și condamnat anterior, în încercarea de a stopa activitățile sale politice și publice; întrucât autoritățile ruse au folosit condamnările anterioare motivate politic ale lui Alexei Navalnîi pentru a-l împiedica să candideze la alegerile prezidențiale din Rusia din 2018;

O. întrucât, la 18 ianuarie 2021, autoritățile ruse au inițiat o nouă cauză penală împotriva lui Alexei Navalnîi, acuzându-l de fraudă legată de transferul de fonduri către diferite organizații caritabile;

P. întrucât drepturile la libertatea de gândire și de exprimare, de asociere și de întrunire pașnică sunt consacrate în Constituția Federației Ruse; întrucât Federația Rusă este semnatară a Declarației universale a drepturilor omului și a CEDO și este membră a Consiliului Europei și s-a angajat, prin urmare, să respecte standardele și principiile internaționale care reglementează statul de drept, drepturile omului și libertățile fundamentale;

Q. întrucât, potrivit renumitei organizații ruse pentru drepturile omului „Memorial", în Federația Rusă există peste 300 de deținuți politici și din motive religioase; întrucât UE dă dovadă de solidaritate cu toți dizidenții și cu poporul rus, care, în ciuda amenințării la adresa libertății și a vieții lor și a presiunii exercitate de Kremlin și de autoritățile ruse, continuă să lupte pentru libertate, drepturile omului și democrație;

R. întrucât situația drepturilor omului și a statului de drept continuă să se deterioreze în Rusia, autoritățile făcând eforturi sistematice de a reduce la tăcere libertatea de exprimare, a limita libertatea de întrunire, a obstrucționa activitățile opoziției, a reacționa prin măsuri represive la adresa oricăror activități care vor să demaște corupția și a înăbuși activitățile societății civile din Rusia;

S. întrucât încălcarea dreptului internațional în Ucraina și Georgia, asasinatele politice susținute de stat și eliminarea fizică a liderilor opoziției, a jurnaliștilor și a altor persoane, ca în cazul lui Boris Nemțov, Anna Politkovskaya, Serghei Magnițki și alții, au rămas nesancționate; întrucât numeroasele tentative de asasinare prin otrăvire și alte mijloace, precum și refuzul de a coopera cu privire la cauza referitoare la doborârea aeronavei care efectua zborul MH17 au dus la o deteriorare fără precedent a relațiilor cu Federația Rusă;

T. întrucât, din decembrie 2020, Uniunea Europeană dispune, în setul său de instrumente, de regimul mondial de sancțiuni în materie de drepturi ale omului, care vizează persoane și entități responsabile, implicate în încălcări grave ale drepturilor omului și abuzuri la nivel mondial sau asociate cu acestea,

1. solicită eliberarea imediată și necondiționată a lui Alexei Navalnîi și a tuturor persoanelor reținute în legătură cu întoarcerea sa în Rusia, fie că sunt jurnaliști, colaboratori din echipa lui Navalnîi sau cetățeni care își exprimau susținerea pentru acesta;

2. condamnă ferm arestarea lui Alexei Navalnîi și a susținătorilor săi și represiunea motivată politic exercitată împotriva lor de către autoritățile ruse, inclusiv prin utilizarea sistemului judiciar; condamnă încă o dată tentativa de asasinare a lui Alexei Navalnîi și își exprimă profunda îngrijorare cu privire la restrângerea spațiului de expresie de care dispun opoziția politică, disidenții și societatea civilă din Federația Rusă;

3. condamnă în termenii cei mai fermi comportamentul Federației Ruse, pe care îl consideră inadecvat pentru un membru al Consiliului Europei și al OSCE, care s-a angajat să respecte libertățile fundamentale, drepturile omului și statul de drept, consacrate în Convenția europeană a drepturilor omului și în Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice; încurajează Consiliul Europei și OSCE să ia măsurile corespunzătoare pentru a evalua încălcările angajamentelor asumate de Federația Rusă;

4. reamintește că arestarea oponenților politici contravine angajamentelor internaționale ale Rusiei și insistă asupra depolitizării sistemului judiciar și a respectării dreptului la un proces echitabil și a dreptului la consiliere juridică; invită Comitetul de Miniștri și statele membre ale Consiliului Europei să utilizeze competențele consacrate la articolul 46 alineatul (4) din Convenția europeană a drepturilor omului pentru a prezenta CEDO o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Federației Ruse;

5. invită autoritățile ruse să înceteze hărțuirea, intimidarea, violența și represiunea împotriva vocilor independente și a disidenților, punând capăt impunității dominante care a dus deja la pierderea vieților a numeroși jurnaliști, activiști, apărători ai drepturilor omului și politicieni din opoziție și să se asigure că aceștia pot să își desfășoare activitățile, fără a se teme pentru viața lor sau a membrilor familiilor sau a prietenilor lor;

6. consideră că tentativa de asasinare a lui Alexei Navalnîi și arestarea lui imediată la întoarcerea în Rusia urmărește descurajarea denunțării în continuare a corupției grave a regimului și fac parte dintr-un efort sistematic de a-i reduce la tăcere și a-i elimina pe Navalnîi, opoziția politică și alți disidenți din țară, în special în perspectiva viitoarelor alegeri parlamentare din toamna anului 2021; consideră că, procedând astfel, regimul își exprimă disprețul față de popor, urmărește fără scrupule să rămână la putere și privează oamenii de orice șansă la democrație și libertate; își exprimă solidaritatea cu forțele democratice din Rusia, care s-au angajat să promoveze o societate deschisă și liberă;

7. evidențiază hotărârea sa de a monitoriza îndeaproape evoluția situației lui Alexei Navalnîi, precum și starea sa, atât fizică, cât și mentală, pentru care autoritățile ruse sunt singurele responsabile;

8. condamnă utilizarea repetată de către Federația Rusă a agenților chimici neurotoxici împotriva cetățenilor ruși și reamintește că utilizarea armelor chimice în orice circumstanțe constituie o infracțiune condamnabilă în temeiul dreptului internațional, în special în temeiul Convenției privind armele chimice; continuă să îndemne autoritățile ruse să furnizeze OIAC informații complete cu privire la programul său Noviciok și să-i ancheteze, să-i trimită în judecată și să-i tragă la răspundere, fără întârziere, pe cei responsabili de crima comisă împotriva lui Alexei Navalnîi; își reiterează apelul pentru realizarea unei anchete internaționale privind încălcarea angajamentelor internaționale ale Rusiei în domeniul armelor chimice;

9. invită Consiliul să adopte o poziție activă cu privire la această chestiune în cadrul următoarelor reuniuni și să consolideze în mod semnificativ măsurile restrictive ale UE față de Rusia, inclusiv prin sancționarea persoanelor fizice și juridice implicate în decizia de a-l aresta și a-l plasa în detenție pe Alexei Navalnîi; consideră, în plus, că UE ar trebui să impună și alte măsuri restrictive specifice, în cadrul regimului global de sancțiuni al UE în materie de drepturi ale omului, împotriva tuturor persoanelor care au fost implicate în atacurile împotriva lui Alexei Navalnîi sau care poartă răspunderea pentru ele;

10. îndeamnă Consiliul să introducă sancțiuni împotriva oligarhilor ruși care au legături cu regimul și a apropiaților președintelui Putin, precum și a propagandiștilor din media care dețin active în Uniunea Europeană și se bucură de libertatea de a călători în statele membre; consideră că aceste sancțiuni ar trebui extinse și la membrii apropiați ai familiilor lor; susține că Uniunea Europeană nu ar trebui să mai întâmpine cu brațele deschise pe rușii îmbogățiți din surse neclare;

11. invită UE și statele sale membre să elaboreze o nouă strategie pentru relațiile UE cu Rusia, axată pe sprijinirea societății civile, care promovează valorile democratice, statul de drept, libertățile fundamentale și drepturile omului; invită UE și statele sale membre să revizuiască în mod critic cooperarea cu Rusia prin diverse platforme de politică externă și proiecte precum Nord Stream 2, a cărui finalizare ar trebui oprită imediat;

12. invită guvernul rus și Duma de Stat să revizuiască cadrului juridic privind alegerile și legislația referitoare la agenții străini și organizațiile indezirabile, pentru a facilita pluralismul și organizarea de alegeri libere și corecte, în conformitate cu standardele internaționale, și a crea condiții egale pentru candidații opoziției; solicită guvernului rus să garanteze tuturor partidelor democratice acces egal și șanse egale în timpul viitoarelor alegeri pentru Duma de Stat, deoarece neînregistrarea partidelor reprezintă un abuz în procedura de înregistrare care distruge competiția politică și democrația pluralistă; subliniază convergența tot mai accentuată de atitudini și tactici între regimul din Rusia și dictatura din Belarus; observă că ambele regimuri se tem de cererea tot mai mare de schimbare în rândul populației lor, motiv pentru care consideră frauda electorală drept o soluție politică convenabilă;

13. regretă faptul că nu i s-a permis lui Alexei Navalnîi să se adreseze Comisiei pentru afaceri juridice și drepturile omului a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE), programată să aibă loc pe 19 ianuarie 2021, în timp ce delegației parlamentare ruse i s-a permis recent să își reia locul în APCE;

14. își reiterează apelul adresat Serviciului European de Acțiune Externă și statelor membre de a continua să monitorizeze îndeaproape situația drepturilor omului în Federația Rusă și invită Delegația UE în Rusia și ambasadele statelor membre să continue monitorizarea cauzelor în instanță care se referă la organizații ale societății civile, politicieni și activiști din opoziție, inclusiv cazul lui Alexei Navalnîi; solicită Uniunii să acorde mai mult sprijin dizidenților ruși, organizațiilor neguvernamentale și organizațiilor societății civile, precum și mass-mediei și reporterilor independenți;

15. invită statele membre ale UE să își coordoneze pozițiile față de Rusia și să se exprime cu o singură voce în dialogurile bilaterale și multilaterale cu autoritățile ruse; evidențiază, de asemenea, că UE ar trebui să profite de schimbarea administrației de la Washington pentru a consolida unitatea transatlantică în protejarea democrației și a valorilor fundamentale împotriva regimurilor autoritare; reamintește că Parlamentul susține poporul rus în lupta sa pentru libertățile fundamentale, drepturile omului și democrație;

16. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Consiliului, Comisiei, guvernelor și parlamentelor statelor membre, Consiliului Europei, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, precum și președintelui, guvernului și Dumei de Stat a Federației Ruse.